

ชื่อเรื่องการค้าคั่วแบบอิสระ การประเมินผลการดำเนินงานตามโครงการประกัน
รายได้เกษตรกรผู้ปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์
ในอำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่

ผู้เขียน นางสาวพวงเพชร ชัยลังกา

ปริญญา รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต

อาจารย์ที่ปรึกษาการค้าคั่วแบบอิสระ รองศาสตราจารย์เสกสิน ศรีวัฒนานุกุลกิจ

บทคัดย่อ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ประเมินผล โครงการหลังการดำเนินงานด้าน
ประสิทธิภาพและประสิทธิผล 2) ศึกษาผลกระทบของโครงการด้านสภาพแวดล้อม 2 อย่างคือ
พื้นที่การเพาะปลูกและสภาพอากาศจากการเผาตอซังข้าวโพด และ 3) เพื่อศึกษาปัญหาและ
อุปสรรคและเสนอแนะแนวทางการดำเนินงาน ใช้วิธีการศึกษาทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพ

ผลการศึกษา ด้านประสิทธิภาพ พบว่า สถานที่ วิธีการ ขั้นตอน ในการขึ้นทะเบียน
เกษตรกร มีความเหมาะสมดี สำหรับเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการด้านการขึ้นทะเบียน ทำประชาคม ทำ
สัญญาประกันรายได้ และการจ่ายเงินชดเชย มีจำนวนจำกัด แต่สามารถให้บริการได้ทันเวลาที่
กำหนดไว้ ถึงแม้จะไม่ค่อยได้รับความสะดวกเท่าที่ควรก็ตาม ด้านประสิทธิผล พบว่า โครงการ
ประกันรายได้เกษตรกรฯ เป็นโครงการที่ดี เกษตรกรอยากให้มีต่อไปเรื่อยๆ ซึ่งทำให้เกษตรกรขาย
ข้าวโพดได้ในราคาที่สูงขึ้น มีกำไรมากขึ้น ทำให้มีคุณภาพชีวิตดีขึ้น แต่ไม่สามารถเป็นกลไกตลาด
ในการสร้างเสถียรภาพราคาในระยะยาวและยั่งยืนได้ หากแต่ไม่มีโครงการนี้มาช่วยแก้ปัญหาราคา
ผลผลิตตกต่ำ เกษตรกรไม่สามารถขายผลผลิตได้ในราคาที่คุ้มทุน จึงสรุปได้ว่า โครงการนี้บรรลุ
วัตถุประสงค์ของโครงการข้อที่ 1 ที่รัฐบาลต้องการให้เกษตรกรได้รับราคาขายข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ที่
สูงขึ้น ถึงแม้จะไม่มากนักก็ตาม สำหรับวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 ที่ต้องการให้โครงการนี้เป็นกลไก

ตลาดในการสร้างเสถียรภาพราคาในระยะยาวและยั่งยืน ได้ นั้น ไม่สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ข้อนี้ได้ เนื่องจาก มีการดำเนินงานเพียงแค่ระยะสั้น ๆ เนื่องจากการปรับเปลี่ยนนโยบายในช่วงเหลือเกษตรกรของรัฐบาล ผลกระทบจากการดำเนินงานตามโครงการ พบว่า เกษตรกรคิดจะขยายพื้นที่เพิ่มขึ้นประมาณร้อยละ 13.4 และจากการสัมภาษณ์ผู้เกี่ยวข้องกับโครงการ พบว่ามีการขยายพื้นที่เพาะปลูกประมาณ ร้อยละ 20 ของพื้นที่เดิม เกษตรกรมีความเห็นว่า การใช้พื้นที่ในการเพาะปลูกข้าวโพดจำนวนมากได้สร้างปัญหาให้กับหมู่บ้าน ในด้านการเกิดน้ำป่าไหลหลาก ดินโคลนถล่ม อากาศร้อน แห้งแล้ง ด้านปัญหาหมอกควัน พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ใช้วิธีการทำลายตอซังข้าวโพดโดยการเผา ซึ่งเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้เกิดปัญหาหมอกควัน ในการสร้างปัญหาด้านสุขภาพแก่คนในหมู่บ้านและชุมชน เกษตรกรเห็นว่าปัญหาหมอกควันเป็นปัญหาที่แก้ไขได้ยาก เนื่องจากยังไม่มีวิธีการทำลายตอซังข้าวโพดที่เหมาะสม จากการดำเนินงานตามโครงการ พบว่าปัญหาด้านวิธีการ ขั้นตอน มีการเปลี่ยนแปลงบ่อย ควรกำหนดให้มีความชัดเจนแน่นอน ระบบการบันทึกข้อมูลไม่คล่องตัว ควรปรับปรุงและพัฒนาระบบให้ทันสมัยและคล่องตัว ได้รับงบประมาณล่าช้าและมีจำนวนจำกัด ซึ่งควรจัดสรรให้สอดคล้องกับภารกิจและห้วงเวลา เจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการมีจำนวนจำกัด เมื่อเทียบกับภารกิจที่ได้รับมอบหมาย ควรจัดสรรเจ้าหน้าที่รับผิดชอบโดยตรงหรือเพิ่มเติมจากเจ้าหน้าที่ประจำ การคมนาคมยากลำบาก เป็นพื้นที่ห่างไกล ทุกคันดาร์ ควรจัดหาพาหนะที่เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ ด้านการสื่อสารกับเกษตรกรที่เป็นชนเผ่า ซึ่งควรประสานกับผู้นำหมู่บ้านเพื่อช่วยในการสื่อสาร

Independent Study Title	Operational Evaluation of the Income Guarantee Project for Corn Farmers in Mae Cheam District, Chiang Mai Province
Author	Miss Puangpet Chailangka
Degree	Master of Public Administration
Independent Study Advisor	Associate Professor Seksin Srivattananukulkit

ABSTRACT

The objectives of this study were 1) to evaluate efficiency and effectiveness of the income guarantee project for maize Farmers at its post-operation stage, 2) to investigate environmental impacts on farmland and climate after burning cob stumps and 3) to explore problems, obstacles and suggestions for the future operation guideline. Quantitative and Qualitative research methods were applied to this study.

The findings suggested that in an approach of efficiency, the place, the method and the procedure designed for the farmer registration stage were appropriate. Although the numbers of officers in charge of registration tasks: individual and community registrations, income guarantee contract and compensation payment, were limited, they could complete their tasks in time; with a little inconvenience. In an approach of effectiveness, the results indicated that the income guarantee project for maize farmers project was the good project that should have been continually proceed. Those farmers agreed that by joining the project, the corn price was increased; resulted the farmers to earn more profits and get better lives. Though the project could not be applied to the market mechanism to establish pricing stability in the long run and sustainable way, the farmers could not sell their products at the break-even point if the project had

not been launched to solve out the low product price problem for them. In summary, this project could achieve its first objective, being required by the state that those farmers must have an increasing maize price. However, due to the short-term operation of this project, caused by the adjustment of state policy on helping farmers, its second objective determining this project to be the long-term and sustainable market mechanism to establish pricing stability was failed. Regarding impacts of project operation, the study found that 13.4 percent of farmers would like to extend the area of cultivation. According to the interview with project-related persons, it was found that the cultivating areas were 20 percent extended from its original size. The farmers agreed that the land use for cultivation brought problems to its villages: flashflood, landslide, hot and dried climate and smog. The findings presented that since most farmers demolished the cob stumps by burning which resulted to the smog problem; then, the villagers and people in the communities lately got a health problem. The farmers realized that the smog problem could be hardly solved out because they did not know how to demolish those cob stumps effectively and appropriately. Problems found in this project were presented hereafter. In terms of method and procedure designed for the maize farmer registration stage, it was found the registration method and procedure kept changing for many times; the solution of this problem was to create the certain and clear registration method and procedure. The data record system was, sometimes, stuck; the solution of this problem was to develop and update the data system for the better and effective usage. The budget was delay and limited; the solution of this problem was to allocate the budget appropriately with operation stages and certain periods. There was a limited numbers of officers comparing to their workloads; the solution of this problem was to assign officers to be in charge of specific task or to increase numbers of officers. The transportation to the project was very difficult since it was located in the remote area; the solution of this problem was to arrange proper vehicles for the teamwork. Lastly, there was a problem in communicating with ethnic farmers; the solution of this problem was to coordinate with village headmen to facilitate the smooth communication.